

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU 2016-2018 STRATEJİK PLANI TASLAĞI HAKKINDA**TELKODER GÖRÜŞLERİ****15.03.2016****Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme ve Teklif**

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından hazırlanan Stratejik Planlama Kılavuzu'nda da belirtildiği şekilde strateji planları uygulama sürecinin etkinliğini arttırmakta ve kaynakların rasyonel kullanımına olanak sağlamaktadır. Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) sektörü gibi etkin rekabetin tesisinin hedeflendiği, ülkelerin uluslararası alanda gelişmişlik seviyesini belirleyen, diğer sektörlerin kaldırıcı olarak kabul edilen sektörlerde "stratejik planlama" oldukça önem taşımaktadır. Bu kapsamda Kurumunuz tarafından 2010 yılından itibaren iki yıllık dönemler halinde hazırlanan ve uygulamaya alınan stratejik planların sektördeki belirsizliklerin kaldırılarak daha öngörülebilir olmasını sağlaması, etkin rekabetin tesis edilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, söz konusu planlamaların amacına hizmet edebilmesine yönelik olarak, sektördeki güçlü ve zayıf yönlerin analiz edilerek, daha somut, ölçülebilir stratejilerin tespit edilmesinin, bu stratejilerin önem sırası dikkate alınarak uygulamaya alınmasının ve stratejilerin tamamlanma sürelerinin netleştirilerek, hedefe yönelik yol haritalarının çıkarılmasının faydalı olduğu düşünülmektedir.

Bu kapsamda, Kurumunuz tarafından hazırlanarak kamuoyu görüşlerine açılan taslak strateji planına yönelik genel değerlendirme ve önerilerimize aşağıda yer verilmektedir;

- Daha önce Kurumunuz tarafından kamuoyu görüşlerine açılan "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Taslak 2013-2015 Stratejik Planı"na yönelik iletmiş olduğumuz 30.11.2012 tarih ve 12-053 sayılı görüşlerimizde de yer aldığı şekilde, stratejik plan dokümanında mikro hedeflere yönelik analiz yapılmasının mümkün olmaması durumunda, Almanya Düzenleyici Otoritesi BNetzA veya İngiliz Düzenleyici Otoritesi OFCOM tarafından orta vadeli stratejik planların desteklenmesi ve varılacak hedeflerin detaylı bir yol haritasının çıkarılmasına yardımcı olması amacıyla hazırlanan yıllık stratejik planların bir benzerinin Kurumunuz tarafından da benimsenmesinin sektörün rekabet düzeyine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan "2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı"nda yer verildiği şekilde her bir hedef için uygulama adımlarının belirlenmesi hem hedef ve planları somutlaştıracak hem de ölçülebilir hale getirecektir.
- Yeni nesil şebekelerin hızla tesis edilmesi konusu son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çok büyük önemli bir konu haline gelmiştir. Kurumunuz tarafından hazırlanan taslak planda altyapı konusunun "Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması" başlığı altında yer aldığı görülmektedir. Yeni

nesil şebekelerin tesisi her ne kadar “altyapı esaslı rekabetin geliştirilmesi” konusu ile doğrudan ilintili olsa bile, sadece bu başlık altında değerlendirilemeyecek kadar kapsamlı bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeni nesil şebekelerin tesisi sadece etkin rekabetin sağlanması değil aynı zamanda ülkelerin gelişmişlik düzeyini belirleyen bir gösterge, diğer sektörler için bir kaldıraç görevi görmektedir ve dolayısıyla da ülkelerin ekonomik gelişmelerine doğrudan katkıda bulunan bir konudur. Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan “2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı”nda da benzer şekilde genişbant altyapısı konusunun ayrı olarak ele alındığı ve konuya ilişkin somut eylemlerin ve yol haritalarının hedeflendiği görülmektedir. Bu nedenle, yeni nesil şebekelerin hızla ve yaygın olarak tesis edilmesi konusunun ayrı bir başlık olarak değerlendirilmesi ve somut ve ölçülebilir projelerin de planda yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme, Teklif
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p> <p>4.2 Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p> <p>Amaç:</p> <p>Etkin ve sürdürülebilir rekabet için gerekli koşulları sağlamak, rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı uygulamaların önlenmesi için gerekli tedbirleri almak.</p> <p>Hedefler</p> <p>1. Elektronik haberleşme sektöründe etkin ve sürdürülebilir rekabetin tesis edilmesi:</p> <p>a. Rekabet karşıtı davranışların önlenmesi amacıyla ilgili pazar analizleri neticesinde EPG'ye sahip işletmecilere yönelik getirilecek yükümlülüklerin belirlenmesi, getirilen yükümlülüklerin uyumun takibi ve gerektiğinde yaptırımların uygulanması,</p> <p>b. İlave spektrum tahsisi de dâhil olmak üzere elektronik haberleşme</p>	<p>a. Sektörde etkin ve sürdürülebilir rekabetin tesis edilmesi için EPG'lere yükümlülük getirilmesi önemli olmakla birlikte mevcut durumda en büyük sorun bu yükümlülüklerin doğru ve eksiksiz olarak uygulanmasında çıkmaktadır. Söz konusu yükümlülüklerin getirilme amacı rekabetin tesisi ise bu etkinin Pazar payları üzerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir. Sektörün düzenlemelere açılmasından bu yana geçen yaklaşık 15 senede yeni nesil işletmecilerin Pazar paylarının çok düşük seviyelerde kaldığını görmekteyiz. Bu durumun temel sebebinin getirilen yükümlülüklerin uygulanamıyor olmasından kaynaklandığı bilinmektedir. 1.a. da belirtilen hedefe katılmakla birlikte bu hedefe ulaşıp ulaşılamadığının nasıl tespit edileceği anlaşılamamaktadır. Bu nedenle, genel görüşlerimizde de belirttiğimiz şekilde bu maddenin somutlaştırılarak her bir pazarda yükümlülüklerin uygulanmasına yönelik yaşanan sorunların somut olarak tespit edilerek alt madde/performans kriteri olarak plana dâhil edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Bu şartın yerine getirilmesinin mümkün olmaması durumunda ise performans kriterleri içerisinde ölçülebilir hedeflerin eklenmesi yerinde olacaktır.</p>

<p>hizmetlerinin sunumunda altyapıya dayalı rekabetin desteklenmesi,</p> <p>c. AB üyeliğine geçiş sürecinde ve üyelik sonrasında uluslararası düzeyde rekabet baskısına dayanma kapasitesine sahip, güçlü ve rekabetçi bir sektörün oluşturulması,</p> <p>d. AB düzenleyici çerçevesinin yenilenmesi başta olmak üzere AB çapında yürütülen çalışmaların ve özellikle etkin rekabetin tesisine yönelik düzenlemelerin değerlendirilmesi ve uygulanması,</p> <p>e. Yeni nesil şebekelerin geliştirilmesine yönelik düzenleyici tedbirlerin alınması.</p>	<p>b. Etkin rekabetin tesisi için altyapıya dayalı rekabetin desteklenmesi gerektiğini düşünmekle birlikte bu hedefin daha somut hale getirilmesi yerinde olacaktır. Örneğin;</p> <p><i>b. Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin sunumunda altyapıya dayalı rekabetin desteklenmesi</i></p> <p><i>b1. YAPA'ya işlerlik kazandırılması - YAPA ve Ortak Yerleşim Referans Tekliflerinde yer alan ücretler maliyet esaslı olacak şekilde düzenlenecektir.</i></p> <p><i>b2. Tesis Paylaşımı koşullarının iyileştirilmesi - TT'nin mevcut düzenlemelere uygun hareket etmesi sağlanacaktır.</i></p> <p>...</p> <p>d. AB müktesebatına uyum kapsamında atılması gereken adımların somut alt başlıklarla ilave edilmesi yerinde olacaktır.</p> <p>e. Genel görüşlerde de belirtildiği gibi bu konunun ayrı bir başlık altında yer alması gerektiği değerlendirilmektedir.</p>
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p> <p>4.2 Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p> <p>2. Elektronik haberleşme sektöründe perakende hizmet sunumu alternatiflerine olanak sağlayacak şekilde ilgili toptan hizmetlerin etkin biçimde sunulmasının temin edilmesi:</p> <p>a. Toptan erişim hizmetlerinin, teknik ve ekonomik olarak tekrarlanabilirliği de gözetilerek, maliyet esaslı tarifeler ile ayırım gözetmeksizin ve şeffaf bir şekilde sunulmasının sağlanması,</p>	<p>a. Bir çok pazarda EPG'ye sahip olan Türk Telekom'a bu pazarlarda "Tarife Kontrolüne (Maliyet Esaslı tarife Belirleme) Tabi Olma" ve "Hesap Ayrımı ve Maliyet Muhasebesi" yükümlülüklerinin getirildiği bilinmektedir. Bu yükümlülükler etkin rekabetin tesisi yani EPG dışındaki işletmecilerin Pazar paylarının arttırılması için alınmaktadır. Ancak mevcut durumda yeni nesil işletmecilerin Pazar paylarının düşüklüğü göz önüne alındığında bu ve benzer yükümlülüklerin işe yaramadığını söylemek yanlış olmaz. Bu durumun temel nedeni, söz konusu yükümlülüklerin tam olarak uygulanmamasından kaynaklanmaktadır. Özellikle son dönemde Türk</p>

<p>b. İlgili şebekeler arasında arabağlantının etkin biçimde sağlanması,</p> <p>c. Genişbant internet erişimine ilişkin stratejik hedeflere ulaşılmasına imkân tanıyacak şekilde toptan düzeydeki erişim hizmetlerinin hayata geçirilmesi.</p>	<p>Telekom'un organizasyonunda yapılan değişiklikler bu durumu imkânsız hale getirmektedir. Şirketin perakende kolunun aynı zamanda toptan tarifeleri belirlemesi durumunda "maliyet esaslılık" ve "ayrım gözetmeme" ilkelerinin uygulanabilmesi fiilen mümkün değildir. Bu nedenle böyle bir maddenin hedefler içerisinde yer almasının hiçbir anlamı olmadığı düşünülmektedir. Bu nedenle, etkin rekabetin tesis edilebilmesi için Türk Telekom ile perakende pazarda faaliyet gösteren iştiraklerinin birbirinden tamamen ayrıştırılması gerekmektedir.</p>
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p> <p>4.2 Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p> <p>4. Elektronik haberleşme sektöründe rekabetin ve şebekelere yatırımın desteklenmesi:</p> <p>a. Yeni yatırımların ve teknoloji gelişiminin özendirilmesi,</p> <p>b. Altyapıya dayalı rekabetin gelişmesinin sağlanması.</p>	<p>Genel görüşlerimizde de bahsedildiği şekilde bu konunun ayrı bir strateji başlığı olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir.</p>
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p> <p>4.2. Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p>	<p>Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan "2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı"nda da yer alan aşağıdaki alt başlıkların da bu strateji altına eklenmesi gerektiği düşünülmektedir;</p> <p>4.5. Veri Merkezlerine ilişkin Yasal Düzenlemelerin, Teşviklerin Hayata Geçirilmesi ve İnternet Değişim Noktası Kurulumunun Desteklenmesi</p> <p>a. Veri Merkezleri ve İnternet Değişim Noktalarına yönelik gerekli mevzuat çalışmasının tamamlanması</p> <p>b. Bu alandaki yatırımların teşvik edilmesini teminen, vergi indirimi, yer</p>

	<p>tahsisi ve enerji desteği gibi teşviklerin verilmesi</p> <p>6. Düzenleyici Çerçevenin Gözden Geçirilmesi</p> <p>a. AB mevzuatının gözden geçirilerek eksikliklerin tespit edilmesi</p> <p>b. Sektöre yönelik ülkemizde yaşanan gelişmelerin tüm paydaşlar ile değerlendirilmesi ve ihtiyaçların belirlenmesi</p> <p>c. Sektörde gerçekleşen birleşmeler (yatay, dikey, vb.) ve devralmalar gibi konulara ilişkin yeni bir regülasyon mantığı geliştirmeyi teminen sektör oyuncularının da katılımı ile bir çalışma grubunun oluşturulması</p> <p>d. Bildiğimiz pazar tanımının dışına çıkılıp, sektörde son dönemde yaşanan birleşme ve devralmalara ilişkin yeni bir düzenleyici çerçeveye inşa edilmesine yönelik kamuoyu görüşlerinin alınması</p> <p>e. Sadece ülkemiz değil diğer ülkeler için de etkin rekabetin tesis konusunda örnek olabilecek yeni bir düzenleyici çerçevenin hayata geçirilmesi</p> <p>f. Yeni çerçevenin uygulamaya alınmasından makul bir süre sonrasında etki analizinin yapılması ve belirli aralıklarla gözden geçirilmesi.</p> <p>7. Öncül Düzenleyici Etki Analizinin Benimsenmesi</p> <p>a. Düzenleyici kararlar öncesinde uzun vadeli etki analizi yapılması genel prensip olarak benimsenmesi ve bu konuda gerekli mevzuatın çıkarılması.</p> <p>b. Sektör oyuncularının etki analizlerine katılımının sağlanması.</p>
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p>	<p>Aşağıdaki başlıkların dokümana eklenmesini talep etmekteyiz.</p> <p>8. Yerli İTH (OTT-İnternet Tabanlı Hizmetler) İşletmecilerinin Uluslararası</p>

<p>4.2. Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p>	<p>alanda rekabetçiliğinin artırılması</p> <p>a. Maliye Bakanlığı, Enerji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile UDHB, BTK, RTÜK ve STK'lar ile koordineli bir çalışma yürütülmesi.</p> <p>b. TV hizmetleri kapsamında yetkilendirme talep edilmemesi. Haberleşme alanında ise yapılacak yetkilendirmenin işletmeciler için yük oluşturmayacak şekilde hazırlanması. Bu çerçevede, sektördeki paydaşlar ve STK'lar ile görüş alışverişinde bulunulmak üzere gerekli koordinasyonun sağlanması.</p> <p>c. İTH işletmecilerine vergi ve idari ödemeler kapsamında belirli dönemler içerisinde muafiyet sunulması.</p>
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p> <p>4.2. Etkin Rekabet Ortamının Sağlanması ve Geliştirilmesi</p> <p>Performans Kriterleri</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektronik haberleşme sektöründe erişim ve arabağlantı hizmetlerine ilişkin toptan seviyedeki ücretlerin etkin ve sürdürülebilir rekabetin tesisine imkân sağlayacak seviyelerde belirlenmesi, Elektronik haberleşme sektöründe referans erişim tekliflerinde hizmetlerin sunumuna ilişkin usul ve esaslarda olumlu gelişmelerin sağlanması, Elektronik haberleşme sektöründe altyapıya dayalı erişim hizmetlerinin kullanımının artması ve fiber altyapıların yaygınlık kazandırılması, Posta sektöründe hizmet sağlayıcıların sayısının artırılması, 	<p>Genel görüşlerimize uygun olarak aşağıdaki kriterlerin eklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir;</p> <p>Performans Kriterleri</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektronik haberleşme sektöründe erişim ve arabağlantı hizmetlerine ilişkin toptan seviyedeki ücretlerin etkin ve sürdürülebilir rekabetin tesisine imkân sağlayacak <u>şekilde maliyet esaslı olarak</u> seviyelerde belirlenmesi <u>ve her bir toptan ücrete yönelik maliyet hesap metodolojisinin sektör paydaşlarına açık hale getirilmesi,</u> <p>Maddede belirtilen ölçüt subjektiftir ve ölçülebilir değildir. Bunun yerine maliyet esaslı olarak belirlenmesi gerektiği ifade edilmelidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Elektronik haberleşme sektöründe referans erişim tekliflerinde

- Posta sektöründe hizmet seviyesi kalitesinin artırılması.
- Elektronik haberleşme ve posta hizmetlerine ilişkin sektörel verilerin izlenmesi, abone/hat sayısı ve işletmeciler arasında yer değiştiren tüketici sayısı ve benzeri istatistiklerin ölçülmesi ve bunların raporlanması.

hizmetlerin sunumuna ilişkin usul ve esaslarda olumlu gelişmelerin sağlanması **neticesinde işletmecilerin söz konusu hizmetlere yönelik yazılı şikayet başvurularının %50 azalması,**

“olumlu gelişme” bir kriter olarak ölçülebilir değildir. Yukarıdaki görüşlerimizde de yer aldığı şekilde Referans teklifler kapsamında yaşanan genel sorunların alt madde olarak strateji hedeflerine eklenmesi mümkün olmayacak ise ya sektör oyuncularının katılımı ile bir anket çalışması yürütülerek kamuoyu ile paylaşılmalı ya da yukarıdaki gibi somut bir ölçüt getirilmelidir.

- Elektronik haberleşme sektöründe altyapıya dayalı erişim hizmetlerinin kullanımının artması ve fiber altyapıların yaygınlık kazandırılması **konusunda hedeflere ulaşılması,**

Kriterin ölçülebilir olması için Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planında olduğu gibi hedeflerin belirlenerek, bu hedeflere ulaşıp ulaşılamadığı ölçülmelidir.

- **Yeni nesil işletmecilerin Pazar paylarının %40'lara ulaşması**
Etkin rekabet ortamının sağlanması ve geliştirilmesi konusunda en önemli ölçüt şüphesiz Pazar paylarıdır. Bu nedenle, böyle bir ölçütün mutlaka eklenmesi gerekmektedir.
- **Veri Merkezlerine yönelik teşviklerin (vergi muafiyeti, ucuz enerji, vb.) hayata geçirilmesi ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak Veri Merkezi İşletmecisi tanımının mevcut kanunda veya yeni çıkarılacak kanunlarda yerini alması.**

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>İnternet Değişim Noktası konusunda işbirliğinin sağlanması,</u> • <u>Yeni düzenleyici çerçevenin hayata geçirilmesi</u> • <u>Öncül düzenleyici etki analizinin hayata geçirilmesi</u> • <u>Yerli İTH işletmecilerinin ülkemizdeki Pazar paylarının %40 büyümesi.</u> • Posta sektöründe hizmet sağlayıcıların sayısının artırılması, • Posta sektöründe hizmet seviyesi kalitesinin artırılması. • Elektronik haberleşme ve posta hizmetlerine ilişkin sektöre ilişkin verilerin izlenmesi, abone/hat sayısı ve işletmeciler arasında yer değiştiren tüketici sayısı ve benzeri istatistiklerin ölçülmesi ve bunların raporlanması.
<p>4. STRATEJİK AMAÇLAR</p>	<p>Genel görüşlerimizde de bahsedildiği şekilde genişbant altyapı konusunun sadece sektörümüz için değil ülke ekonomileri için de çok büyük bir öneme sahip olduğu değerlendirilmekte ve bu konunun ayrı bir başlık olarak yer alması gerektiği düşünülmektedir. Bu çerçevede tarafımızca belirlenen strateji ve yol haritasına aşağıda yer verilmektedir;</p> <p>4.6. Hızlı Genişbant Altyapısının Yaygınlaştırılması</p> <p>1. Mevcut altyapının verimli kullanılmasının sağlanması</p> <p>a. Tesis paylaşımının etkin olarak uygulanmasının sağlanması konusunda sektör paydaşları ile birlikte çalışma grubunun kurulması.</p> <p>b. Elektrik, doğalgaz gibi şebekelerin telekom altyapı yatırımlarına</p>

açılmasının sağlanması.

c. Fiziksel şebekelerin dijital haritalarının hazırlanması.

d. Yeni binaların ve kentsel dönüşüm bölgelerinin ekipmanlarının yüksek hızlı internet erişimi sağlayacak şekilde yapılması ve bina içi erişimin kolaylaştırılması

2. Altyapı rekabetinin geliştirilmesi

a. Geçiş hakkı konusunda belediyeler ile işletmeciler arasında yaşanan sorunların çözümü konusunda sektör paydaşlarının da katılımı ile bir çalışma grubunun kurulması.

b. Yerel Yönetimlerin fiber altyapı kurulmasına ilişkin şartları belirleyen mevzuatın oluşturulması.

c. İnşaat ve kazı işlerinin elektrik, enerji, telekom vb şebekeler için koordineli olması ile verimlilik sağlanması.

d. Altyapı-Hizmet ayrımı konusunda sektör oyuncularının da katılımı ile bir çalışma yürütülerek, uygulamanın hayata geçirilmesi. Bu kapsamda, fiber için ortak bir altyapı şirketinin kurulması.

3. Hızlı genişbant hizmetlerinin yaygınlaştırılması

a. Genişbant yaygınlık oranının 2018 yılında %70'lere ulaşması

b. Fiber internet abone sayısının 2018 yılında 10 milyona ulaşması

c. Toplam sabit genişbant pazarında fiberin payının 2018 yılında %60'lara ulaşması.

4. Kablo TV şebekesinin İnternet Servis Sağlayıcılara açılması

a. Konuyla ilgili tüm paydaşların katılı ile bir çalışma grubunun oluşturulması ve şebekenin paylaşımına açılması konusunda yöntemlerin belirlenmesi.

b. Şebekenin paylaşımına açılmasından sonra belli aralıklarla etki analizinin yürütülmesi.

5. Uydudan Genişbant İnternet Hizmetinin Yaygınlaştırılması

a. Terminal telsiz ruhsat ve kullanım ücretlerinin kaldırılması.

b. Genişbant İnternet erişimi gereken projelerde ve mobil genişbant gerektiren acil yardım ve savunma gibi kamu projelerinde uydudan Ka Band genişbant kapasitelerinin kullanımın yaygınlaştırılması.

c. 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun Ek 33. Maddesinde bulunan *“Kamu kurum ve kuruluşları ile Kızılay uydu üzerinden ihtiyaç duydukları hizmetleri Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketi tarafından yönetilen uydulardan sağlamak kaydıyla, her kurum ve kuruluştan alabilir. Kamu kurum ve kuruluşları, 5369 sayılı Kanun kapsamında Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme Anonim Şirketinden doğrudan alacakları hizmetler yönünden 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.”*

ifadesinin kaldırılarak, uydu üzerinden genişbant internet erişimi sağlanması alanında rekabetin geliştirilmesi.